

Vlada Crne Gore (u daljem tekstu Država), polazeći od člana 14 i člana 46 Ustava Crne Gore i

Crnogorska pravoslavna Crkva (u daljem tekstu: Crkva ili CPC) na osnovu člana 1 i člana 3 Ustava Crnogorske pravoslavne Crkve,
(u daljem tekstu: ugovorne strane)

u dobroj volji, a u cilju daljeg uređenja uzajamne saradnje na ostvarenju:

- ustavom zagarantovanih prava na slobodu vjeroispovijesti i prava na ispoljavanja vjere i religijskih uvjerenja;
- osiguranja uslova za neometano i puno djelovanje Crnogorske pravoslavne Crkve i njenog sveštenstva sa Ustavom CPC i pozitivnim zakonima države Crne Gore;
- očuvanja tradicije, kulturne baštine i istorijskog nasleđa Crnogorske pravoslavne Crkve i vjerujućih pravoslavnih Crnogoraca,

zaključuju sljedeći:

UGOVOR O PITANJIMA O ZAJEDNIČKOGA INTERESA IZMEĐU CRNE GORE I CRNOGORSKE PRAVOSLAVNE CRKVE

Član 1.

Vlada Crne Gore i Crnogorska pravoslavna crkva, zaključenjem ovog Ugovora dodatno potvrđuju da će Država i CPC, svaka u okviru svojih nadležnosti i djelovanja, poštovati međunarodno priznata načela o odvojenosti vjerskih zajednica od države i slobodi vjere i nacionalnog opredjeljenja, te međusobno saradivati u cilju punog ostvarenja prava na slobodu vjeroispovijesti

i ostvarivanja uslova za unaprijeđenje vjerskih prava, vršenja vjerskih obreda i ukupnog djelovanja Crkve, njenog sveštenstva i vjerujućeg naroda crnogorskog.

Član 2.

Država jamči Crkvi, shodno članu 1. Ustava CPC, crkveno-pravnim licima, sveštenstvu, monaštvu i pravoslavnim vjernicima CPC slobodu vjeroispovijesti neometano vršenja njene apostolske jevanđeoske misije u pogledu bogoslužjenja, crkvene uprave, prosvjete i vjerske propovijedi.

Član 3.

Država se obavezuje da će, u okvirima ustavnog i pravnog poretka, za sveštenstvo Crnogorske pravoslavne crkve i pravoslavne vjerujuće Crnogorce obezbijediti punu primjenu ustavne odredbe o zabrani diskriminacije po bilo kom osnovu i punu primjenu člana 15 Ustava Crne Gore kojim se utvrđuje da su sve vjerske zajednice ravnopravne i slobodne u vršenju vjerskih obreda i vjerskih poslova.

Član 4.

Ugovorne strane su saglasne da je CPC imala pravni subjektivitet i prije stupanja na snagu ovog Ugovora i Zakona.

Član 5.

Crnogorska pravoslavna Crkva, polazeći od ostvarenog subjektiviteta, potvrđenog aktima Države i kao sljedbenica i nasljednik Autokefalne Crnogorske pravoslavne crkve (ustavno normirane u članu 40 stav 2 Ustava za Knjaževinu Crnu Goru, a ukinute aktom Kraljevine SHS. 17. juna 1920. godine), ima isključivo pravo da u skladu sa kanonskim pravom i Ustavom Crkve uređuje

sopstveno ustrojstvo, osniva parohije, eparhije, manastire i druge crkvene organizacione jedinice.

Član 6.

Crkva je nadležna za sva crkvena imenovanja, premještanje, postavljenje pravoslavnog hirotonije, hirotesije i oduzimanja crkvenih službi, temeljem kanonskoga prava i Ustava crkve.

Država će, na prikladan način, biti obaviještena o izboru Mitropolita CPC nakon izbora, a prije objavljivanja.

Član 7.

Država jemči Crkvi slobodu vršenja liturgije, vjerskih obreda i humanitarnih djelatnosti u svim pravoslavnim crkvama i manastirima na državnoj teritoriji, koji su podignuti sredstvima i radom crnogorskih pravoslavnih vjernika ili sredstvima Države.

Država jemči Crkvi slobodu vršenja vjerskih obreda i ostalih vjerskih djelatnosti na javnim mjestima, otvorenim prostorima i mjestima značajnim za događaje iz istorije Crne Gore i crnogorskog naroda, na grobljima i drugim crkvenim prostorima, u skladu sa zakonom.

Član 8.

U slučaju pokretanja krivičnoga ili prekršajnoga postupka protiv klirika CPC i laika u službi Crkve, državni organ koji vodi postupak će o tome obavijestiti nadležnoga arhijereja CPC.

Član 9.

Država garantuje da je tajna ispovijesti vjernika potpunosti i uvijek i nepovrediva.

Član 10.

Kao neradni dana za pravoslavne hrišćane u Crnoj Gori su predviđene neđelje i vjerski praznici:

- Badnji dan 6. januar,
- Božić 7 i 8 januar,
- Veliki Petak,
- Vaskrsni ponedjeljnik,
- Dan Krsne slave.

Ugovorne strane su saglasne da će uposlenima pravoslavnim vjericima CPC kod poslodavca omogućiti jednodnevno praznovanje za krsnu slavu, kao i za:

- Svetoga Vasilija Ostroškoga 12. maja;
- Svetoga Stefana Piperskoga 02. juna;
- Svetog Vladimira Dukljanskog 04. juna;
- Svetoga Ivana Crnojevića 04. jula;
- Svetoga Petra Cetinjskoga 31. oktobra.

Član 11.

Crkva ima pravo da kupuje, poseduje, koristi, otuđuje pokretna i nepokretna dobra, stiče imovinska prava prema odredbama Ustava CPC, pravoslavnih kanona i pozitivnih zakona Crne Gore.

Crkva ima pravo da osniva fondacije u skladu sa ustavnim poretkom Države.

Član 12.

Crkva ima pravo da gradi crkve, saborne crkve i manastire i da dograđuje postojeće objekte, u skladu sa pravnim poretkom Države.

Nadležne vlasti u Crnoj Gori neće razmatrati odluku o izgradnji vjerskih pravoslavnih objekata, koje nemaju pismeno odobrenje nadležnog episkopa CPC.

Država se obavezuje da omogući Crkvi da učestvuje u izradi prostorno-planskih dokumenata u cilju stvaranja zakonskih uslova za izgradnju crkava i manastira.

Država novčano i materijalno pomaže Crkvu prilikom izgradnje i obnove pravoslavnih crkvenih objekata, posebno onih koji imaju kulturno istorijsku vrijednost za Državu Crnu Goru i pravoslavne Crnogorce.

Član 13.

Država pomaže Crkvu o očuvanju istorijskih vrijednosti, dokumenata, arhivske građe i drugih pokretnih i nepokretnih dobara koji su istorijsko nasljeđe Crnogorske pravoslavne crkve, od uništenja, otuđenja, nezakonitog iznošenja iz države ili drugih nedozvoljenih radnji.

Imovina iz stava 1 ovog člana koja predstavlja kulturnu baštinu Crne Gore ne može se otuđiti, niti iznijeti iz države bez saglasnosti Vlade Crne Gore.

Član 14.

Restitucija dobara, oduzetih, nacionalizovanih ili neovlašćeno upisanih na druge vlasnike bez odgovarajuće naknade, biće sprovedena u skladu sa zakonom koji će uređivati materiju restitucije u Crnoj Gori, uz prethodni dogovor sa kompetentnom crkvenom vlašću CPC.

Radi utvrđivanja nekretnina koje treba prenijeti u vlasništvo CPC ili adekvatno nadoknaditi, biće ustanovljena Mješovita Komisija, sastavljena od predstavnika ugovornih strana.

Član 15.

Crkva ima pravo da poseduje, štampa, izdaje i distribuira knjige, novine, časopise, audio-vizuelne materijale duhovnoga, prosvjetnoga, kulturnoga i naučnoga sadržaja u skladu sa pozitivnim zakonima i propisima.

Crkva ima pravo da osniva radio-televizijske stanice, u skladu sa pozitivnim zakonima Države.

Crkva ima pristup javnim sredstvima informisanja.

Član 16.

Crkva ima pravo da, saglasno Ustavu CPC, osniva vjerske škole za srednje i visoko obrazovanje sveštenika i vjerskih službenika

Ugovorne strane će posebnim ugovorom urediti pitanje stipendiranja i školovanja crnogorskih državljana u obrazovnim institucijama za obrazovanje vjerskih službenika CPC u inostranstvu.

Ugovorne strane će posebnim ugovorom urediti pitanje novčane podrške za osnivanje vjerskih obrazovnih institucija Crnogorske pravoslavne crkve i njihovo finansiranje.

Član 17.

Država priznaje pravo roditelja i staraoca na vjersko školovanje njihove maloljetne dece.

Član 18.

Država će stvoriti uslove da Crkva uspješnije ostvaruje pravo da duhovno brine o pravoslavnim vjernicima u vojsci, policiji, bolnicama, zatvorima i svim drugim zdravstvenim i socijalnim ustanovama.

Član 19.

Crkva ima pravo da osniva dobrotvorne i socijalne ustanove u skladu sa pozitivnim propisima države Crne Gore i njihov pravni položaj je istovjetan državnim ustanovama iste namjene.

Član 20.

U cilju praćenja primjene ovog Ugovora i ostvarenja unaprijeđenja saradnje i uspješnijeg ostvarenja ugovornih obaveza i prava, strane ugovornice su saglasne da se obrazuje Mješovita komisija, koju će činiti po tri predstavnika obje strane ugovornice.

Mješovita Komisija će biti formirana u roku od 30 dana od dana potpisivanja Ugovora i sastajati te se po potrebi, a najmanje jednom u šest mjeseci i dužna je strane ugovornice izvještavati o svom radu.

Mješovita komisija, za slučaj povrede prava navedenih u članovima 3, 7 i 13, dužna je odmah po saznanju izvijestiti strane ugovornice.

Član 21.

Ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme, a može se mijenjati saglasnošću strana ugovornica.

Država i Crkva će sve eventualne sporove u primjeni ovog Ugovora rješavati međusobnim dogovorom.

Član 22.

Ovaj Ugovor je sačinjen u četiri primjerka na crnogorskom jeziku, od kojih se pod dva nalaze kod strana ugovornica.

Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja.

Ugovor će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore" i "Lučindanu" Službenom listu Crnogorske pravoslavne crkve.

Na Cetinju, _____ . godine

Za Vladu Crne Gore
Predsjednik Vlade Crne Gore

Dr Dritan Abazović

Za Crnogorsku pravoslavnu crkvu
Arhiepiskop cetinjski i
Mitropolit crnogorski
Mihailo